

V soboto 25. februarja pobira- * V Albemarle zalivu, ob oh-
jo društva v S. N. Domu v spod-
nji dvorani asessment. Pridite in
poravnajte.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.50.
Za Cleveland, po razpisalnicah: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 45, Fri., Feb. 24, 1939

Politika z brezposelnimi

Senator Boyd-Boic je nadaljeval v svojem radio govoru: Kmalu potem, ko je prišel republikanski governor Bricker v urad, se je natančno, da zahteva, da se k postavi sprejmejo nove določbe. Te določbe so cikale na to, da se odstrani ne-strankarstvo iz komisije za brezposelne, in da pride uprava te ene najbolj važnih državnih postav v roke posebnega administratorja, katerega bi imenoval sam governor in ki bi bil odgovoren samo governorju.

"Kot v svoj zagovor in opravičilo je governor Bricker omenil, da je komisija za brezposelno zavarovalnino naredila mnogo političnih imenovanj in da so bili ti uradi podeljeni osebam, ki so bile popolnoma nezmogljive za tako delo. Zlasti se je poudarjalo, da je governor Martin L. Davey, predhodnik governorja Brickerja, diktiral, kdo sme dobiti urad in kdo ne.

"Dasi sem jaz član demokratske stranke, pa nisem bil nikdar podpiratelj bivšega governorja Daveya, kot kažejo uradni zapisniki državnega senata. Torej mi tudi nihče ne more očitati, da sem proti spremembi sedanje postave iz vzroka, ker je governor Davey imenoval gotove uradnike. Imel sem priliko, da sem pregledal listino vseh imenovanj pri komisiji za brezposelno zavarovalnino in sem se prepričal, da so imenovanja v urade precej nestrankarsko razdeljena med republikansko in demokratsko stranko, z izjemo kakih 150 republikanskih uradnikov, ki so bili od governorja začasno imenovani v dotične urade.

"In še več kot to, pri preiskavi sem dognal, da je komisija sledila točno postavi, in je dosledno imenovala v razne svoje urade samo državljane, ki so z odličnim uspehom prestali civilno skušnjo, kakor to zahteva postava. Niti governor Bricker, niti njegovi adjutanti v senatu ali v poslanski zbornici nimajo enega samega dokaza, da se je pri komisiji kaj nepostavnega vršilo. Gotovo, saj ima governor vendar pravico glasom postav, da če vidi kaj narobe pri komisiji, da odstrani dotične uradnike. Toda to določilo governorju Brickerju še ni zadostovalo.

"In dejstvo, da governor nikogar ni odstranil iz urada, je ustvarilo sumnjivo, da je republikanska stranka pripravljena spremeniti komisijo za brezposelno zavarovalnino v pravo politično žogo.

"Republikancem se je tako mudilo s spremembo postav, da so prodrli v senatni zbornici s svojo zahtevo, da se da nasprotnikom spremembe postave samo pet minut pravica do govora proti spremembam. Oglasili so se zastopniki American Federation of Labor, zastopniki C. I. O. organizacije in zastopniki železniških uni, ki so slovesno protestirali proti nameravani spremembi postav za brezposelno zavarovalnino. Organizacije, ki so zainteresirane v civilni službi, so dokazovale, da spremembe k postavi bi razveljavile najbolj izvrstne določbe sedanje postave za brezposelno zavarovalnino.

"Najbolj pa bodo v nevarnosti in največ bodo radi sprememb k postavi trpeli brezposelni sami, kajti njih usoda se bo v bodoče nahajala v rokah enega samega človeka, ki lahko po svoji volji postavlo spreminja ali pa lahko uniči vsa določila za izplačevanje podpore brezposelnim.

"Državlani v Ohio so imeli že mnogo bridkih izkušenj, kaj naredijo komisije, v katerih se nahaja samo en neodgovoren človek. Pod governorjem Daveyem smo imeli za upravitelja postav za starostno pokojnino enega samega moža, ki je bil odgovoren samo governorju, in postava je radi tega postala narodni škandal s posledicami, da je bila zvezna vlada prisiljena odgovoriti svoj prispevek potrebnim starim ljudem za starostno pokojnino. In sedaj se je oglasil novi governor Bricker in vse kaže, da bo Bricker ustvaril še mnogo večji škandal kot bivši gov. Davey.

"Republikanska stranka bo radi svoje taktike, radi svoje politične pohlepnosti hudo trpela, toda tem ljudem ne gre danes to v glavo. Prihodnje volitve bodo pokazale, da so republikanci samim sebi izkopaljamo, ko so šli in prenesli postavo za brezposelno zavarovalnino v politiko, kjer za enako postavo ne bi smelo biti nikdar mesta. Spomnite se na moje besede v prihodnjem letu!"

Kaj pravite!

Kdo more povedati razliko med Hitlerjem in Stalinom, med ruskimi boljševiki in nemškimi nazijci? Razlike absolutno ni nobene. Kvečjem ta, da se eni imenujejo boljševiki, drugi pa nazijci. Svoboda govora in pisanja je tako v Nemčiji kot v Rusiji absolutno zatrto. Eni kot drugi so proti vsaki veri, ena kot druga vlada je popolnoma zaslužila svoj narod. Ena razlika je morda med Stalinom in Hitlerjem ta, da je Hitler uporabil vojaške eksperte in industrijske genije, medtem ko jih je Stalin streljal.

Naš prastari človek je živel najprej v duplinah, ker ni poznal hiše. Današnji moderni človek gre pa zopet v tiste čase, ker po vseh večjih evropskih mestih delajo podzemna skrivališča, kamor se bodo ljudje zatekli v slučaju sovražnikovega napada iz aeroplanov.

BESEDA IZ NARODA**Farna godba sv. Lovrenca**

Koncert, katerega so priredili naši godbeniki minulo nedeljo večer, je nad vse lepo uspel. Proizvajali so zares težke skladbe. Sedaj tiho doneče kot škranjček v logu, pa zopet doneče, da se je dvorana tresla. Ponosni smo na vas. Vse priznanje Mr. Frank Bečaji, učitelju. Ponosni so tudi starši, da se njih sinovi tako dobro učijo. Ljudi je bilo še dosti, pa bi jih moralo biti še veliko več. Lepo je od vas, kateri ste se udeležili koncerta. S tem ste dali godbenikom pogum, da se bodo še nadalje učili.

Najbolj pa nas je presenetilo, ko se je zagrinjavlo dvignilo in dva mala po 8 let stara fantka, sta sedela pri svojih instrumentih. Bila sta Frank Sever in Anton Blatnik. Frank je imel harmoniko, Tonček pa saksofon. Igrala sta tako lepe melodije, da smo se vsi čudili. Čast staršem, ki imajo tako dobre in učne sinove. Upamo, da ju bomo še videli in slišali igrati.

Kadar pa zopet naši godbeniki priredijo koncert, pa naj bo veliko več ljudi v dvorani.

Sedaj pa opozarjam vse ljudi v Clevelandu, da tisti igralci, ki so tako uspešno igrali igro "Dva para se ženita" se že uče igre "Spovedna molčečnost." To bo pa nekaj novega za ljudski oder v Clevelandu. Vprizorjena bo 2. aprila, to je na cvetno nedeljo zvečer. Takrat se ne boste smejali, ampak boste šli resnih obrazov domov in boste rekli: to je bilo pa zares nekaj lepega. Kaj več o tem še pozneje. Za sedaj pa zdravi.

J. Resnik.

Zopet se ženita "dva para"

Cleveland (Newburg), O.—Da se ustreže vsem tistim, katerim se je igra "Dva para se ženita" tako dopadla, da jo hočejo še enkrat videti in da se da priložnost tistim, ki je še niso videli, se ponovi v nedeljo 26. februarja. Ančka iz St. Clairja protestira, da zadnja poroka ni bila veljavna. In če ni bila veljavna, pa pravijo naši igralci, da jo hočejo ponoviti. Prav je tako! Kar ni bilo prvič veljavno, bo pa drugič. Ti pa, France s hriba, pa ni treba misliti, da boš dal našega režiserja v arest, ali pa da boš dobil veliko odškodnino. Zakaj si pa ni prišel pet funtov čebule kupil in jo prinesel s seboj v dvorano. In kadar te je najbolj lomil smeh, pa bi bil začel čebulo jesti, pa bi te ne bil drugi dan trebul bolel. Za v nedeljo pa le prinesi veliko čebule v žepu, pa boš videl, da bo pomagalo. Pa tiste kamele tudin ni več tam pri Rškovem kozolcu privezane. Ne vem, ali so jo st. clairski fantje odpeljali domov, ali so jo dali v Brookside park. Zato pa kamele ne bo.

St. clairska Ančka pravi, da kar ne more pozabiti tistega večera v Newburgu. Jaz tudi ne. Le to ne vem, katera Ančka je to. Kako bi me veselilo, če bi se mi v nedeljo 26. februarja predstavila in povedala, če so ji tudi letos na pepelnico povlekli ploh. Pa še to mi povej, kakšen da je tisti ploh, ker jaz ga nisem še nikdar videla. Pri nas imamo tudi en ploh v šendi, pa ne vem, kdo ga je tje privlekel.

Le verjemi, draga Ančka, da druga poroka bo pa zares držala, čeprav bo prvo nedeljo v postu. Vstopnice za to drugo, ali kakor pravijo tukaj, za to second hand poroko se dobe v Perkovi prodajalni in pri članicah društva Sv. Rešnjega Telesa. Le pridite, pa se boste nasmejali tako, da bo zadotovalo do velike noči. Ti, France s hriba, pa nikar ne pozabi čebule. Vsi drugi pa imejte jermene dobro prepasane, da se ne boste potem pritoževali, da

vas je še drugi dan trebuh bolel od smeha. Vas vse skupaj prav lepo pozdravlja

Rozi iz Newburga.

Rojaki v Ameriki!

Amerika vam je druga domovina. Mi gledamo vanjo, kot gleda otrok ubogih staršev hišo svoje bogato omožene sestre. Če doma ni in ni kruha, ni in ni denarja za najpotrebnejše, potem sledi sklep: Bomo Micko prosili in svaka.

Rojakinje drage! Ve ste nam bogate poročene sestre Micka, vaši možje so naši dobri svaki, Amerika je lepša, bogatejša hiša od naše izmognane izmučene stare domovine. Zato se v nadi zopet zatekamo k vam za pomoč in podporo.

Nekateri blagi rojaki so nam že pomagali v letu 1936; tistim velja naša iskrena zahvala.

Onim, ki ne vedo, kaj hočemo podamo, kratko pojasnilo: Dolenjska in Bela Krajina imata veliko revnih sirot, toda te sirote nimajo doma. Mnogi osiroteli otroci se potikajo okrog brez varstva brez vzgoje.

Da je to res, samo en zgled. V šmihelski dekliski šoli je pravkar zapel zvonček. Naznanil je dopoldanski odmor od desetih. Po stopnicah hite otroci in učiteljice. Sestra pokliče učiteljico: "Sestra, stopite na porto, boste nekaj videli." Sestra uboga! "O joj, kdo pa si ti, revček?" zakliče učiteljica dečku, ki je sedel na klopi, se tresel od mraza in lakote. Zunaj je bila zima z dežjem in blatom. Pred njo je stal deček kakih 10 let. Na nogah je imel čevlje, iz katerih so gledali plavi prezebljeni goli prstki. Okrog vratu je imel kos pisane ženske rute. Suknjica je imela luknjo pri luknji, hlačke so bile samo še ena razcapana cunjia! Učiteljica se je stresla ob pogledu tolike bede. Nato začne pogovor: "Kako se pišeš?" "Otrok pove: "Od kod si?" "Od Suhora." "Kako si prišel sem?" "Mama me je poslala. Doma imamo majhno leseno bajto." Ata je že umrl. Mama pa leži bolna. Pa nimamo kaj jesti. Rekla je, naj grem v šmihel, tam so sestre dobre. Te mi bodo dale za jesti." "Kako si našel pot v šmihel?" "Čez Gorjance sem prišel po hosti. Z mano sem bil včasih v mestu, ko je nesla napredaj, pa mi je pokazala hišo!" "Kdaj si prišel sem?" "Včeraj sem prišel v mesto." "Kje si pa spal?" "Na skednju pri M. tam so mi dali tudi kruha." (Otrok izleče pol štruce iz cekarja in eno žensko jopico) in to pokaže. Nato pa še razveže vogal umazane rute in pokaže 10 din. "Vse to so mi dali pri M." "Kako te pa poznajo pri M?" "Mama je včasih kaj nesla tja." Učiteljica se je prepričala, da govori otrok resnico, saj so jo otroške oči tako zaupno hvaležno gledale. "Ali te kaj zebe?" "Me." "Čakaj sirotek, zdaj boš pa vse dobil kar rabiš." In že je stalo okrog sirote lepo število usmiljenih src. Čevlji, nogavice, jopice, kapica, žepni robc. Ali kaj? Kaj pa zdaj? Hlače, srajčke, suknjice pa nimamo mi. A glejte, ljubezen je iznajdljiva. Kar nimamo mi, s tem dobro pomagali Pleškotova dobra mama. In že gre učenka s siroto k Pleškotovi mami s pisanim priporočilom in prošnjo za pomoč. "Po preteklu ene ure pridita še enkrat, bom v tem času vse pripravila," je bil odgovor dobre mame bila je tudi ona šmihelska učenka. Čez eno uro je prišel naš ubošček lepo oblečen od Pleškotovih. Kako so oči žarele, kako ves drugačen je bil blede obrazek. Se je dobil dobro kosilce in je venomer ponavljal: "Jutri, jutri bom že pri mami, bom šel kar čez hosto čez Gorjance." Odsel je in odnesel tudi za mater trpinko prvo pomoč.

PEHANJE ZA SRNAMI

James Debevec

Tudi to je bilo končno v redu in smo se odpravili iz Sheffielda in takoj onkraj mosta zavili v hud klanec. Vse naokrog je bela snežna odeja pokrivala zemljo in na obzorju so se odražali po grebenih vrhovi smrek. Verige so krepko prijele in kar lepo smo jo rinili gori v klanec. Včasih je enemu sklepu pri verigi spodletelo, pa je takoj prijel drugi. Brez verig bi pa sploh nikamor ne prišli.

Kmalu smo bili na vrhu in zavozili smo po ledeni poti v gozd. Verigam pri kolesih ni bilo treba več toliko pomagati, pa so le po pele svoj šeketi, šeketi, da je bilo kar dopadljivo slišati.

Kmalu smo zavili ceste na domačo pot, ki pelje do Maroltove kempe. V kempi je bila luč, kar se nam je čudno zdelo. Marolt, ki se je peljal z nami, nam je pojasnil, da ima oskrbnika Johna, ki pazi na koč, obenem pa krmi prašiče, ki jih ima nekaj, napravljajo drva in strelja srne, če mu ravno katera pride na pot.

Res nas v koči prijazno pozdravi oskrbnik visoka kraška duša, s katerim smo si bili kar takoj prijatelji. Potem smo znočili svojo prtljago v koč ob svitu žepnih svetilk in kmalu zatem smo sedeli za mizo v topli sobi. V odprtem ognjišču je gorel vesel ogenj, ki je dajal tako vročino, da si jo čutil prav na drugi strani sobe.

Seve, prva zadeva je bila večerja. Na mizo je prišla šunka in druge take stvari, naju s Filipičem je pa povabil Ferdo na gosko. Dasi je bila miza precej obširna, smo se mi trije vendar vsedli precej daleč od cenjenih sorojakov, ker smo kmalu videli, da je prevladovalo splošno mnenje, da je goska prinešena za vse in ne samo za nas tri. Ferdo je dal pa naravnost in brez ovinkov razumeti, da je goska tako tako spečena, da zadostuje ravno prav za tri osebe. Rekli niso sicer nič, razen da je Lampe nedolžno vprašal, če je kaj razlike med gosjim in kokošjim mesom. Ferdo mu je rekel, da je precej razlike, ni imel pa namena tega dejansko dokazati.

Tukajle sem naj bi prišel kak ameriški milijonar, ki toži, da nima nobenega teka. Bi videl, kaj vse spravi vase ena takale oseba, ki ima zdrav želodec in dobre zobe. To se je mlatilo, da se reče.

Ko smo prišli malo k sebi, sem jaz takoj poprijel za besedo in povedal, da imam nekaj važnega v mislih. Mandel me pogleda in pravi, da se ne bomo zdaj nič pogovarjali. Močno ga su-

Ali jo je našel še živo? Kdo ve? Ali je prišel domov? Vrnil se ni nikoli več. Takih prizorov v šmihelskem samostanu dosti doživljam.

Zato so bivše učence šmihelske dekl. šole, ki je obhajala v letu 1936 zlati jubilej svojega kulturnega dela med Dolenjci, ustanovile v spomin na ta veliki za slovenski narod pomembni dan, društvo: "Udružene bivše učence šmihelskega zavoda." Namen društva je zbiranje prispevkov, da se čim prej postavi sirotišnica za sirote Dolenjske in Bele Krajine. Stavbišče smo kupili, a je še na njem dolg, kje pa je potem še kapital za zidanje in opremo?

Dragi rojaki, vrle rojakinje, kaj ne, da boste po svojih močeh pristopili na pomoč. Darove morate pošiljati na urednika Ameriške domovine g. Debeveca ali na odbor za Dom Kraljice Marije, sirotišnica za Dolenjsko Novo mesto, Jugoslavija, dravska banovina.

Odbor se vam že naprej iskreno zahvaljuje za vašo pomoč in naklonjenost napram dolenjskim in belokranjskim sirotam!

V Novem mestu, dne 2. februarja 1939.

Za odbor: Justina Lovrenčičeva.

nem pod mizo naj molči in me je takoj razumel.

"Saj res," je popravil Mandel, "naj Jaka pove kar misli."

"Takole je, fantje, da se meni vidi potrebno in prav, da se organiziramo."

"Živijo!" je zavpil Lampe, ki je mislil, da je pri kaki seji.

"Šerap!" mu ustavi aplavz Mandel.

"Da, organizirati se moramo," nadaljujem. "Saj ste zadosti stari, da boste vedeli, da ima vsaka krava zvonec, da se ne izgubi na paši. Moja misel je taka, da bi si izbrali nekakega kapitana, ki bi nas vodil po pravi poti do zaslužnja in zmage!"

"Tako je!" kriči Ferdo, ki je spil prav takrat enega kratkega in eno steklenico pive in je imel glas ko zvon.

"Pa ne samo do zmage in do uspeha, ampak da bo tudi v kempi red, ne pa da bi izgledalo kot v kakšnem svinjaku."

"Da, red mora biti povsod," tiho pokima Dolenc in močno potegne iz cigare.

"Kapitana potrebujemo," rase meni pogum, ko vidim, da gre do fantje zelo za mano. "Kapitana, ki nas bo vodil po revirju, da ne bomo divjali okrog brez glave kot kozli."

"Kozli is right!" se vtakne vmes Albin, ki rad kako po angleško reče.

"Takega kapitana," zijam jaz naprej, "ki ima besedo in veljavo, ki ga bomo ubogali in poslušali kot otrok svojo mater, dokler je še majhen, seveda. In ker vidim, da ste vsi takega mnenja, bom kar takoj predlagal enega, ki bi bil kot nalašč za to stvar." Takrat sem se ozrl po tovariših in videl Mandla, ki se mu je kar samo smejalo, ostali štirje so pa v zadregi gledali v tla in čakali, kdaj bo predlagano njih ime. Čakajte, fantički, zdaj vam bom pa eno zagodel, sem si mislil in povzel: "Da, jaz ga poznam in vsi ga poznate, da je mož, fin lovec in v vseh ozirih človek na svojih lastnih nogah. In ta človek bi bil, po mojih mislih, naš Krist Mandel."

Samo za hip sem se ozrl po cenjenih solovcih in videl, kako je bil vsak močno razočaran. Ampak, koval sem železo, dokler je bilo vroče, zato sem kar naprej govoril:

"In ker vidim, da ste vsi za to, proglasim izvoljenim našim kapitanom našega ljubega Krista! Ker nima nihče ugovora, je Krist izvoljen in potrjen!"

Sedel sem in segel po steklenici, da sem gledal v strop in tako prezrl par grdih pogledov, ki so mogoče streljali sem proti moji strani. Pa kaj so hoteli, ugovarjati niso mogli in podali so se. Amerikanci pravijo takim narodnim volitvam "štimrolei." Je prav praktičen, da se reče.

Potem je Mandel vstal in govoril: "No ja, če že ne gre drugače, bom pa prevzel to šaržo, čeprav nerad. Ampak to vam povem, fantički, da me boste ubogali, če ne bo druga pela. Če me pa ne boste poslušali, pa sami sebi pripišite če ga bomo polomili, da bo še naš tretji rod o tem govoril in čez nas zabavljaj."

Seve, obljubovali smo mu večno zvestobo in absolutno pokorščino, česar je bil Krist tako vesel, da je ukazal prinesiti vsakemu eno steklenico piva. Za streljaja se je prostovoljno javil John, ki je potem opravljal ta posel vse štiri dni. Saj se je morda kesal potem, pa smo se ga bili že privadili. Kot smo videli tiste dni, kar smo prebili in prestali v Maroltovi kempi, je bil naš oskrbnik ali varuh John oseba, ki bi težko dobil naslednika. Tam nekje od Sežane je doma, pa še samec, močan in grčav ko dren. Besedo postavi važno in počasi in po dolgem premišljevanju. Zato pa tudi

ne popravlja kar enkrat zbirati. Čisto sam je gori v gozdu zimi in poleti. Kokoši oskrbuje drva napravljajo in prašiče. Zda je imel posebno enega kega "rojaka," ki ga je zbral da se je že komaj premikal. 500 funtov je moral potegniti ko so ga poslali kmalu po odhodu v kolino. Vsega skupaj je imel pet prašičev, kar mu dalo dovolj opravila za ves leto posebno še, ker jim je tudi kopr Prašiči najbolj obračajo, ko rekel, juho od srn. Zato je vedno po kako srno v zalogo kaj mesa je sam pojedel. Je pa proč vrgel. Pa Bog ne da bi šel srne nalašč streljati ne, saj je strogo prepoved izven sezije. Zato je pa v rabiniko in takole proti vsem streljal v tarčo. In kaj mu pomagati, je rekel in tudi pravim, če je prav tedaj v tarčo mimo kaka srna ali srnjak, in se je zaletel v njo, nost v kroglo po pomoči in vidnosti. Kaj morajo srne tam skakati, kjer John strelja v tarčo? Ko je vendar po ni Pennsylvaniji dovolj prostora.

John nam je obljubil, da on skrbel, da bo vedno gor sel ogenj in odprtem ognjišču parlorju, drv bo vedno dovolj za kuhinjsko peč, postelje, zjutraj vedno poslano, hiša metena, vse črepinje pomitve rej z eno besedo: prav nič se se nam ne bo godilo in toliko bomo imeli dela kot imamo doma, kjer nas ne be ženice nosijo na rokah in strežejo na vse mile viže, renečimo in ne zabavljamo. Eno samo slabo lastnost ta oskrbnik John, kot sem in ta je, da premalo pije. Če mu vsilili enega kratkega iz zarez piva, pa se je že takoj kot bi se mu bogve kaka godila in da se je žrtoval nam na ljubo. Se reče, ta gova slaba navada nam je prav hodila, ker smo lahko skrbili pustili svojo zalogo, pi, odkoder smo šli zjutraj prišli šele pozno popoldne, če bi bil oskrbnik kak nori človek, ki ima takole same vpričo žejo, bi nam bilo robo hodilo in bi bili morda bi prišli zvečer napolnjeni, najprej spravljati osnika k zavesti, potem pa drva in opraviti druga dela (Dalee prihodnjem)

GRACE MOORE

Ena najslavnejših ameriških radiu, odru in filmu je Grace Moore, prva dama in solistka Metropolitan operne bo nastopila tudi v Clevelandu v opernih predstavah v nem auditoriju od 27. marca do 1. aprila. Imela bo glavno vlogo v francoskih operah "Louise" v torek zvečer marca in v "Manon" v popoldne 31. marca. V operi bo pela z ameriškim noristom Charles Kullmanom in v drugi operi pa z Jano pura, John Brownlee in man Gordon. Vstopnice od enega do šest dolarjev. Znaj v prodaji v uradu American Ohio Opera Association, Union Bank of Commerce, Clevelandu in pri agentih Ohio in sosednih državah.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Ujetniki dvignejo roke, ko zapazijo v daljavi mestne stolpe. Rekli so jim, da se bodo tam lahko odpočili. Solznih oči so hvalili Boga, da so dospeli do mesta. Objemali so se, ker niso vedeli, da jih najhujše šele tukaj čaka.

Odpeljali so jih na magistrat, kjer so jim odvzeli verige. Sedaj se je pokazalo, da so mnogim tem nesrečnejšem zmrazile roke in noge. Niso jih mogli premikati.

Knudsonu se ni ničesar pripetilo, če tudi je bil star. Bil je sicer slab, toda bolan ni bil. Tukaj je šele zvedel, kaj ga čaka.

Bil je obsojen na delo v rudniku. Pol ure oddaljen od Krasnojarska se je nahajal rudnik, v katerem so kopali srebro in baker.

Drugega dne so ga odveli tja. Toda niso ga vodili po cesti, temveč poslužili so se podzemnega hodnika, ki je vodil iz mestne hiše naravnost v rudnik, a njegova svrha je bila ta, da ne bi meščani kaj opazili.

Predno je moral oditi Knudson v rudnik, je dobil novo obleko. Prvič, po dolgem času, se je lahko zopet najedel, a nato ga odvede šest Tatarov. Porivali so ga pred seboj in ga silili, da gre hitreje, četudi so ga bolele noge od težkih okovov.

V rudnik ga je odvedel nadzornik. To je bil človek kratko ostrizanih rujavih las in si-ve brade, ki je zapisal kaznjencevo ime v veliko knjigo ter mu dal številko 903.

Ime Knudson je bilo izbrisano z listine živih.

Toda to ni bil edini znak njegove sramote.

Nadzornik da Tatarjem znak, da ga odvedejo v sosedno sobo. Tam je stal neki ogromen človek pred malo pečjo, v kateri je segreval železo.

Ko so Tatari pripeljali Knudsona, zgrabi orjak starega generala, vzame razžarjeno železo iz peči in v istem trenutku začuti Knudson strašno bolečino na obrazu.

Krvnik mu je pritisnil razžarjeno železo na lice in mu vžgal kaznjeniško številko.

Vsled strašne bolečine se stari general onesvesti.

Mrzla voda ga je zopet hitro prebudila in ko so mu rano namazali z neko mastjo, so ga s silo odvedli iz sobe.

Pripeljali so ga do vhoda v rudnik, pred katerim je stalo nekaj kozakov.

Nadzornik pritisne na zvonec in v par minutah se prikaže iz globine velika košara. V njej je sedela neka oseba, okovana s težkimi verigami.

Knudson se zgrozi, ko jo zapazi.

To je bil človek, ki je bil nekoč visok in močen, toda sedaj je bil suh do kosti in bled kot smrt.

Nesrečnej ni ničesar govoril, ko se je prikazal, temveč samo globoko dihal. Kako dolgo ni bil na svežem zraku!

Prsa so se mu vzdigovala, kot da ne morejo pljuča vdihati dovolj svežega zraku.

—Prijukte ga k temu! — ukaže nadzornik.

V par minutah se približa Knudsonu neki človek. To je bil kovač Vulkov.

Naši čitatelj vedo, da je on opravljal kovaške posle v Krasnojarsku.

Dobil je ukaz, da prikuje

Knudsona k bledemu kaznjencu in v pol ure je bila stvar gotova.

Sedaj porinejo oba v košaro. Knudson vstopi, toda zdelo se je, da se njegov tovariš obotavlja. Toda Tatari ga suhejo in bledi kaznjenc omahne h Knudsonu na dno košare, ki se spusti in ju odnese v globino.

Ko sta prispela v rudnik, vstane Knudson. Okrog njega se je vse bleščalo v srebrni svetlobi.

Bile so žile srebra, ki so ga tukaj kopali.

—Predno začneva delati, se morava spoznati — reče Knudson. — Kako dolgo si že v rudniku?

Mesto odgovora dvigne njegove tovariš obe roki.

— Deset let! — vzklikne Knudson. — Toda povej mi, zakaj ne govoriš? Ali je prepovedano?

Nesrečnej odkima z glavo in odpre usta.

Knudson se zgrozi in stopi nekaj korakov nazaj.

V ustih nesrečnega njegovega tovariša se je nahajala samo polovica jezika.

Knudson je že preje čisto slišal, da je vlada ukazala, naj odrežejo kaznjencem polovico jezika, ako je bila nevarnost, da izdajo kakšno važno skrivnost. Nikdar ni tega verjel, toda sedaj se je sam o tem prepričal.

—Kakšna država je to? — vzklikne on. — Za takšnega vladarja sem se boril — takšnemu caru sem se klanjal! Strašno — šele sedaj razumem, zakaj so najboljši in najplemenitejši ljudje našega naroda zarotniki!

—Nesrečnej! — se obrne on k svojemu bednemu tovarišu — ali so ti odrezali jezik, da ne bi izdal kakšne skrivnosti? Ta prikima.

—Grozno! — zamrmra Knudson. — Torej bom vedno prikovan ob človeka, s katerim ne bom mogel niti govoriti? — vpraša on. — Kje bova spala? Kje se bova odpočila po napornem delu? Ali nas

bodo po izvršeni dolžnosti odpeljali na svetlo?

Njegov nemi tovariš odkima, prime Knudsona za roko in ga odvede v neko malo sobico. Pod je bil pokrit s trhlimi deskami, a na prepereli slami sta ležali dve volneni odeji.

—Tukaj naj stanujeva? — vzklikne stari general. — Saj to ni mogoče!

Nemi kaznjenc se udari na prsa tako da so zarožljale verige, kot da je hotel reči: jaz živim tukaj že deset let!

On začne kašljati, a iz ust se mu vlije kri.

—Jetičen je! — pomisli Knudson. — Kako dolgo še — in ta nesrečnej bo mrtev.

Nemi kaznjenc si je jedva opomogel, a nato da Knudsonu znak, naj gre z njim in in mu z raznimi znamenji razloži, da morata sedaj delati, ako nočeta občutiti kozaške knute.

Knudsonu ni preostajalo nič drugega, kot isto tako vzeti sekuro in začeti delati.

Znoj ga je obilil — postalo mu je vroče — samo v noge ga je zeblo, ker je stal v vodi.

Sedaj je Knudson razumel, zakaj je moral postati njegov tovariš jetičen.

—Deset let je vzdržal tukaj! — pomisli stari general. — Bog ne bo hotel, da bi se tudi jaz tako dolgo mučil.

Nemi kaznjenc mu razloži z znamenji, da je treba čez dan dovršiti določeno delo, ker jima drugače preti knuta.

Knudson je postajal čim dalje bolj utrjen. Hotel si je odpočiti, toda njegov tovariš je marljivo delal, zato je tudi on premagal utrjenost. Pretekle so ure in Knudson je začel razmišljati, kdaj bo končno prenehal njegov nemi tovariš s tem mučnim delom.

Konečno zasliši zvonec in nek šum nad svojo glavo. Nemi kaznjenc pokaže navzgor in Knudson opazi, da se približuje košara od zgoraj. V košari se je nahajala jed in pijača. To je bila neka siva juha, v kateri so plavali koščki kruha.

—Na ta način lako preživimo leta in leta, ne da bi videli človeškega obraza, — pomisli Knudson.

—O, Bog, kakšno strašno življenje! To je hujše kakor smrt!

General se zgrabi z obema rokama za glavo — zdelo se mu je, da mora zblazneti.

Tedaj gresta skupno v svojo sobico. Nemo se vrže utrjen na slamo in kmalu zaspi.

Knudson je stal ob njemu in se čudil temu nesrečnemu človeku, kako že deset let živi to grozno življenje.

Premišljeval je o tem, da bo moral gotovo tukaj končati svoje trpljenje. Nato vzame svetilko in začne ogledovati kamenje. V teh stenah se je nahajalo blago, ki je pripadalo caru. Knudson je vedel, da pripadajo ti rudniki carski družini.

Vsako leto je prišlo od tukaj mnogo milijonov v carjevo blagajno. Toda car se ni brigal za to, da se nahaja na tem srebru znoj in kri mnogega kletev nesrečnika, ki so morali tukaj trpeti in delati leta in leta.

Knudson se nenadoma zdrzne.

Zasliši korake. Nekdo se je približeval njuni sobici.

—Morda je krvnik ki prihaja, da naju odvede na morišče? — pomisli on.

Na vratih se prikaže nek si-

rok človek.

Svetilka mu je razsvetljevala obraz in Knudson spozna človeka, ki ga je okoval.

To je bil kovač Vulkov.

On se počasi približa k generalu in mu izproži obe roki.

—Mir s teboj, general Knudson! — reče on bolestno. — Prišel sem te tolažiti, ker vem, da se te bo danes, v tej prvi noči, polastil obup. Tudi za tebe bo prišel nekoč dan rešitve!

— Dan rešitve? — vpraša Knudson zamolklo. — Da, prišel bo tedaj, ko bom zatisnil svoje oči. — Toda povej mi, neznanec, kako ti je ime? Kdo ti je dovolil, da obiskuješ nas nesrečnejše?

— Dovolil mi ni nihče, — odvrne kovač. — A zakaj sem prišel, ti bom takoj razložil.

—Imenujem se Vulkov, kovač sem in isto tako prognanec kot ti. Pridobil sem si milost in naklonjenost naših krvnikov ter smem svobodno hoditi po mestu. Čim sem slišal, da si general Knudson, sem sklenil, da ti pomagam. Tvoje

ime mi je že dolgo znano in zato sem prišel k tebi.

Vulkov mu poda svojo desnico.

—A sedaj mi povej, general Knudson, kako in zakaj si prišel v Sibirijo? S čim si razjezil mogočnega cara, da je tako kruto kaznoval človeka, ki

mu je storil toliko dobro?

— Kaj sem zakrivil? sam ne vem. Vem samo, da so me očrnil pred carjem sem nihilist.

Oba sta se do sedaj tiho govarjala, toda nesrečnej varši generala Knudsona vendar prebudil.

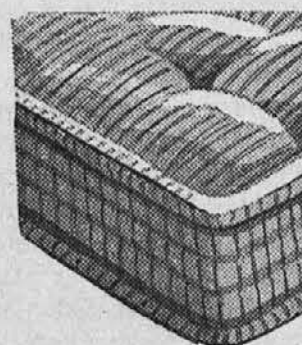

Zahvala. tisočkrat

Vaš odziv na moje napovedi, vaše pohvale in priporočila mi je dalo veliko veselje. Sem na pravi poti, da vam predlagam, da se kar potrebujete, zato se izrazim z zahvalami. Če boste kaj potrebovali, da bo moj edini cilj, da vas zadovoljim — in to vam!

JOE PERISS

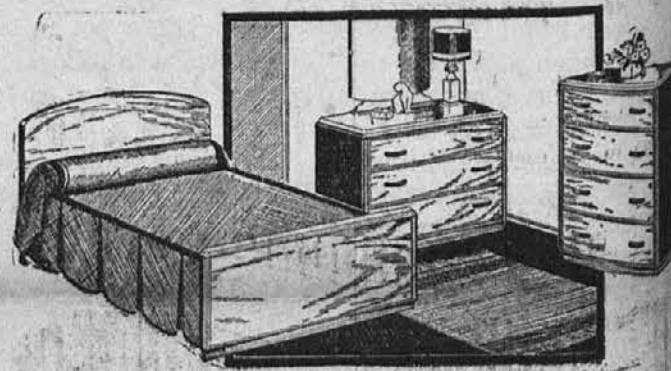
TUKAJ JE IDEJA, KAJ MORETE TUKAJ VEDNO PRIČAKOVATI

180 COIL
Innerspring
MODROCI

9.95

Krasno izdelani in posebna cena za poročila. Prihranite si več kot \$50.00

TRI KOMADI
WATERFALL
POHIŠTVO

Dresser, postelja in chest of drawers — tipična vrednost po samo

LAHKA
ODPLAČILA

\$54.95

Trgovanje z lastnikom, kot tukaj, ima mnogo prednosti. Primerjajte in SODITE SAMI.

PERUSE
FURNITURE COMPANY

809 E. 152d St.

ODPRTO ZVEČER V PONDELJEK, ČETRTEK IN SOBOTO

Dodajamo vaših bančnih posojilnih faktorjev
dve novi postrežbi

za ljudi, ki so vredni kredita in ki hočejo denar za osebne potrebe in nakup:

The Cleveland Trust
LOAN PLAN | PURCHASE PLAN

ZAGOTOVITE SI SVOJ KREDIT TUKAJ!

ZASTONJ LETAK. Daje popolne podrobnosti o novem Cleveland Trust Loan and Purchase načrtih. Dobite kopijo pri katerikoli Cleveland Trust banki.

The Cleveland Trust Co.

Člani Federalnega rezervnega sistema
Člani Federal Deposit Insurance Corporation

Pojdimo v gledišče z ulično karo, bomo prihranili za parkanje

V gledišče pridete ob času. Prihranite si stroške in sitnosti parkiranja. Pridete prav do vrat z ulično karo ali busom.

PELJITE SE Z ULIČNO KARO ALI BUSOM

Posojila

na

ZGRADBE IN DOMOVE

REFINANCIRANJE

NOVE GRADITVE

F. H. A. VKNJIZBE

HITRA POSTREŽBA

NIZKE OBRESTI

PRIPOROČAMO SE TUDI ZA HRANILNE VLOGE

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.

6235 ST. CLAIR AVENUE

HENDERSON 5670

Vloge zavarovane

OGROMNA RAZPRODAJA
čisto novih Frigidaire

V OBOJIH

DOKLER JIH BO KAJ!

6 kub. čev. modeli po posebni

Mandlovi ceni

\$129.50

Lahka odplačila

MANDEL HARDWARE CO.

15704 Waterloo Rd.

Odprto zvečer

"Every member of the family needs a Sight-Saving Lamp"